

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Hæder

Skolekonsulent Kirsten la Cour fik torsdag overrakt Dronningens for-tjenstmedalje på generalkonsulatet i Flensborg.

Side 7

“ Det er en god mulighed til at forklare vo-res børn, at nogle bandeord ikke er grimt på samme måde i Danmark som i Tyskland.

Lisbet Mikkelsen-Buhl, skoleleder om kontakten til danske unge.

Side 3

Mindretallet på folkemøde

Mere side 8

Der er brug for op til 300 vuggestuepladser

Fornyelse

Skoleforeningens direktør Lars Kofoed-Jensen ser en stor op-gave i at skaffe flere vuggestue-pladser til Skoleforeningens forældre og opfordrede under årsmødet til at forny tilliden til hinanden i mindretallet.

- Vuggestue er jo den store fornyelse i Tyskland og således også i Skole-foreningen. Jeg er ikke i tvivl om, at vuggestuen bliver den nye alminde-lige indgang. Før, for bare fem år si-den, var vi fra børnehave til studen-terhue, nu er det altså fra vuggestue til studenterhue for cirka halvdelen af vore årgange. I fremtiden er det ikke nok, efterspørgslen vil snarere ligge over 75 procent, måske helt op-pe på 90 procent af en årgang, så vi mangler pt. med rimelig stor sikker-hed 250-300 pladser. Men jeg under-streger lige at det ganske vist bety-der, at vi i Skoleforeningen skal ser-vice flere familier, men en egentlig vækst af mindretallet ligger der ikke i det. Jeg er forholdsvis overbevist om, at vi her som tidligere ligger på årgange på ca. 500 børn – der bare starter tidligere hos os.

Tillid til hinanden

Der er en fornyelse, som jeg i sær-lig grad må efterlyse – og om den så kun er tiltrængt i mindretallet, må hver enkelt af jer afgøre. Jeg mener, at vi mest af alt har brug for fornyet tillid til hinanden, sagde Lars Kofoed-Jensen i sin årsmødetale.

- Den danske kultur var engang en tillidskultur, og er det i et vist omfang stadig, selvom mistilliden har gode kår også i Danmark. Men jeg savner mere tillid, ikke mindst blandt os i mindretallet. Jeg har på mit første halvandet år oplevet så

Under friluftsmødet i Flensborg præsenterede daginstitutionsbørnene.

mange møder, læserbreve og deba-tindlæg, hvor mistilliden overtager dagsordenen, hvor man altså ikke grundlæggende antager at folk gør deres bedste, og at hensigten er at gøre noget godt for mindretallet, sagde han

Lars Kofoed-Jensen påpegede, at udvikling og fornyelse kræver tillid – for i bund og grund vil vi alle det bedste.

- Vi bør have lært at fornyelsen ik-ke kommer fra den ene dag til den anden, - det ved vi meget vel i su-

pertankeren Skoleforeningen - men så skal vi også have tillid til, at der arbejdes hen mod noget bedre. Tillid er nødvendig gødning for udvikling, mistillid får ethvert initiativ til at visne, sagde Lars Kofoed-Jensen og sluttede med at konstatere, at han er

sikker på, at mindretallet kan skabe god fornyelse og forbedringer, for det skal der til.

Læs hele talen på skoleforeningen.org/nyheder.

Bog om Skoleforeningens historie

Bog

*Skoleforeningen har netop udgi-
vet forhenværende skoledirektør
Hans Andresens bog om Sydsles-
vigs danske skolars historie efter
1920.*

Op til Skoleforeningens 100 års fød-selsdag udgiver foreningen nu bogen »Sydslesvigs danske skoles historie efter 1920«, skrevet af forhenværende skoledirektør Hans Andresen. Bogen giver et historisk overblik over tilbli-velsen og udviklingen af det danske skolevæsen i Sydslesvig siden folkeaf-stemningen. Danmarks generalkonsul og historiker Henrik Becker-Christen-sen og professor emeritus i uddannel-seshistorie, Harry Haue, introducerede bogen i starten af juni foran 70 gæster på Christian Paulsen-Skolen i Flens-

“ Bogen er et vig-tigt bidrag til Skoleforeningens historie

Henrik Becker-Christensen,
Grænselandsforsker .

borg.

- Bogen er et vigtigt bidrag til Sko-leforeningens historie. Ved en Syd-slesvigkonference for snart mange år siden var der en af oplægsholderne, der betegnede de danske daginstitu-tioner og skoler som mindretallets motor. Det var en meget rammende beskrivelse, når det gælder den frem-tidige sikring af dansk sprog og kultur i denne landsdel. Vi har nu med det foreliggende bogværk så at sige fået en

manual til denne motor – i alle dens enkeltheder. Det skylder vi Hans An-dresen en meget stor tak for. Nogle vil have fornøjelse af at læse værket i sin helhed, andre vil bruge det som et op-slagsværk til at belyse enkelte sider af Skoleforeningens historie. Et er i hvert fald sikkert: Det er et imponerende værk. Derfor et stort tillykke til for-fatteren. Et stort tillykke til Skolefor-eningen. Og – ikke mindst – et stort tillykke til os alle sammen, sagde Hen-rik Becker-Christensen under bogpræ-sentationen.

»Sydslesvigs danske skoles historie« af Hans Andresen er udkommet i to bind med i alt 933 sider og koster 70 euro. De to bind kan købes hos Dansk Skolefor-ening for Sydslesvig eller i online-bog-handlen Saxo.com.

Mere på side 4 og 5

»Det skal være slut med tvangsindskolingen«

Koalitionsaftale

Den koalitionsaftale, som for tiden afstemmes i CDU, FDP og hos de Grønne, sætter på ud-dannelsesområdet blandt an-det fokus på de børn, som ikke er skoleparate, når de fylder seks år og skal i første klasse.

- I de senere år har der i praksis været en slags tvangs-indskoling, siger Matthias Big-ott, som er uddannelseskonsu-lent i CDUs landdaggruppe.

- Vi er under koalitionsfor-handlingerne blevet enige om, at vi ønsker mere fleksibilitet, når det gælder de børn, som ikke har den fornødne moden-hed til at komme i skolen. Det er vigtigt, at disse børn ikke

får en dårlig start på deres sko-leliv, hvis de kunne have gavn af at forblive i børnehaven et år mere.

- I koalitionsaftalen står der derfor decideret, at den nye re-gering ønsker mere fleksibilitet på dette område. Hvis forældre, børnehaver og læger er enige om, at et barn ikke skal ind-skoles, så forbliver det i børne-haven, siger Matthias Bigott. Dagtilbudschef i Skoleforenin-gen, Petra von Oettingen hilser en fleksibilisering velkommen. - Det giver rigtig god mening, at vi ser på det enkelte barns udvikling i stedet for, at det er lovgivningen, der lægger fast, hvornår et barn skal indskoles, siger hun.

Leder

Det folkelige møde

..oplys for mig
den mørke vej...

I den seneste tid er der blevet talt meget om vision og mission inden for det danske mindretal. Vi tager bestemt ikke skade af, som foreninger og organisationer, at tænke os om: hvad gør vi, hvorfor vi gør det, gør vi det godt nok, og hvad og hvordan kan vi måske gøre det i fremtiden?

Fjorten dage er nu det siden, at vi fejrede årsmødet, en uge siden, vi deltog i folkemødet på Bornholm, og jeg er stadigvæk fyldt til bristepunktet af alle de indtryk, som jeg fik de forskellige steder.

Først tre glade dage i Sydlesvig, som godt nok startede med regn og blæst, men som blev afsluttet med det bedste »Dænenwetter« på selve friluftsmødedagen. Flensborg Avis’ årsmødeavis og facebook var fyldt med billeder af glade mennesker, dannebrog, solskinsbilleder, børn, børn, børn og endnu en gang børn. Af og til må man have lov til at være stolt af noget, og jeg vil gerne indrømme, at jeg var og er rigtig stolt over de mange børn, der var med i opvisningen, de mange daginstitutioner, skoler, klasser, årgange, der stod med egen bod. Skoleforeningen var mere end godt repræsenteret til årsmøderne.

Den pædagogiske verden er under konstant udvikling. Et årsmødemotto

»fornyelse skal der til« passer derfor godt ind i vores hverdag. Det er et motto, som får os i mindretallet til at stoppe op et øjeblik og reflektere over, hvem vi er, og hvad der er vores værdigrundlag. Vision og Mission: Hvad kører godt, hvad kører ikke så godt, hvordan skulle det køre, og hvad skal der til for at styrke viljen til forandring?

Udo Jessen, formand

Den anden store overskrift, som permanent lyser over det danske mindretal, er »Synlighed – og hvordan den skabes«. Mindretallet har den store udfordring , at vi ikke er særligt synlige i den moderne danskers videnskanon og ej heller ikke i den tyske flertalsbefolknings dagligdag. Derfor er det vigtigt at holde fast i årsmøderne, bakke op om dem og dermed være synlig. Det har vi været med til i stort omfang, og det glæder mig meget.

Det handler selvfølgelig også om synlighed, når det danske mindretal deltager i folkemødet på Bornholm. Her mødes 100.000 mennesker fra hele landet i Allinge. Elevambassadørerne fra Duborg og A.P. Møller skolen har været med på folkemødet i Grænseforeningsregi i nogle år. Men i år troppede Skoleforeningen op med yderligere 60 elever og 7 voksne, allesammen klædt på med viden, »Sydslesvigmand«-t-shirts og knaldrøde hættetrøjer med »Oplev Sydlesvig«-logo på, og vi var uden tvivl meget synlige. Ufattelig mange reaktioner og samtaler fra mødets øvrige deltagere tillader ingen anden vurdering. 60 unge mennesker fra vores to fællesskoler med gymnasial overbygning viste på fornemste vis deres kompetence til at være mindretalsambassadører . Venlige, informerede, socialt kompetente,engagerede og glade blandede de sig blandt folket. De samlede underskrifter og havde ufattelig mange gode samtaler omkring det der med at være mindretal.

Mange gode tilbagemeldinger på selve mødet støtter vores egen konklusion, nemlig at skoleforeningens strategi med Sydlesvigman som ”eyecatcher” virkede som ønsket og håbet.

Mange tak til alle dem, som har været med til at gøre årsmødet og folkemødet 2017 til de fantastiske oplevelser, som de var. Nu er hverdagen tilbage, der skal skrives prøver, de mundtlige eksaminer er i gang, karaktermøderne er startet, de første feriebørn tager snart afsted, og der hersker travlhed op til sommerferien.

Og vi arbejder igen på det der med vision og mission. På folkemødet løb vi lanterne, og jeg kunne ikke undgå at tænke på sloganet »Vision og Mission«, da vi sang lanternesangen.

Og derfor ...oplys for mig
den mørke vej...

Bum bum

Vi arbejder på sagen.

Sydslesvigudvalget på besøg på Ungdomskollegiet i Flensborg.

Stor ros til Ungdomskollegiet

Møde

Årets besigtigelsestur gik også forbi Ungdomskollegiet i Flensborg.

Folketingets Sydslesvigudvalg har forleden været på besøg hos det danske mindretal. Et af formålene med besøget var, at se på forskellige steder, hvor det vil være muligt at indkvartere gæster i et større antal. Det såkaldte »gæsteværelsesudvalg« under Samrådet har forleden fremlagt et udspil omkring, hvilke muligheder der er for overnatning af for eksempel danske lejrskoler, hvis kursuscentret Christianslyst bliver lukket.

Sydslesvigudvalget har blandt andet været på besøg på spejdergården Tydal og Christianslyst. Udvalget var også forbi den danske skole og børnehave i Tarp. Skoleforeningen ser for tiden på, om det er muligt at bygge nyt i

byen. Det er især daginstitutionen, men på sigt også skolen, som har brug for nye rammer.

I Flensborg besøgte Sydslesvigudvalget Ungdomskollegiet. Her fortalte forstander Allan Pedersen og de to kollegianere Frederik og Malene om dagligdagen for de lidt over 50 unge beboere.

Dejlige faciliteter

Og de danske politikere var meget imponeret og fulde af ros til stedet og den måde, Ungdomskollegiet bliver organiseret på.

- Det er for det meste elever fra vestkysten, der søger ind på kollegiet, men vi har også elever fra andre steder i Sydlesvig. Unge der har godt af at komme hjemmefra, og kollegiet står også åbent for unge, der kommer langt væk fra og skal i lære i Flensborg, sagde Allan Pedersen.

Kollegiet har i alt 62 værelser. Lige for tiden står ti af dem tomme.

- De ledige værelser bruger vi for eksempel til skoleklasser fra Danmark, der kommer på besøg, fortalte Allan Pedersen.

- Men der er selvfølgelig kun plads til højst én klasse, sagde han.

Skoleforeningens direktør Lars Kofoed Jensen gjorde det klart, at Ungdomskollegiet ikke kan spille en rolle, når det handler om at finde et nyt »gæsteværelse« i Sydlesvig.

- Det ville højst kunne bruges til overnatning af danske gæster i nogle helt særlige tilfælde, sagde han.

Det var Sydslesvigudvalgets formand Kim Andersen enig i.

- Det ville næsten være synd, hvis stedet her skulle fungere som et gæsteværelse. Det er nogle rigtig dejlige faciliteter for de unge, og jeg synes, at det skal opfylde sit formål, nemlig at være et Ungdomskollegie, sagde han.

Sommerkoncert med SKURK

Musik

Årets sommerkoncert er »very british«.

Der står Storbritannien på programmet, når SKURK spiller sin sjette store sommerkoncert på A.P. Møllerskolen Lørdag den 1. juli 2017 kl. 19.30.

Komponister som Edward Elgar, Gustav Holst og Vaughan Williams og musik af kunstnere som David Bowie, Phil Collins og Adele Adkins står på værklisten.

- Det har været virkelig sjovt for SKURK denne sæson at arbejde med et land som tema, og mængden af den gode musik, som gennem århundrede er strømmet ud af Storbritannien, er enorm. At vælge de rette stykker har været begrænsningens kunst, siger orkestrets leder, Bente Stenger.

En koncert med SKURK er altid en rejse rundt i mange musikalske genre - og sådan vil det også være denne gang.

- Et af orkestrets fornemste opgaver er at danne en tryk og sikker platform, hvor de unge musikere kan udfordres på deres instrumenter såvel som på repertoire. Dette sker bl.a. ved at give dem mulighed for at arbejde dybdgående med musik, de måske ellers ikke ville have lært at kende, siger Bente Stenger.

En koncert med SKURK byder

Skoleforeningens orkester SKURK.

derfor både på en koncertdel med musik hentet fra det klassiske repertoire og på en rytmisk koncertdel.

SKURK’ene mødes én gang om måneden og afholder prøver på den tidligere Christian Paulsen skolen i Flensborg. Orkestret har afholdt 9 lørdagsprøver samt én lejrskole-weekend på Christianslyst i indeværende sæson. Resultatet af disse træf, og af de mange timers øvelse hjemme, præsenteres ved koncerten på A.P. Møller Skolen.

SKURK tæller i øjeblikket 34 musikere fra hele Sydlesvig. De kommer primært fra fællesskolerne eller går i gymnasium. Enkelte af orkestrets musikere er

studerende i Danmark, men tager fortsat turen hjem én gang om måneden for at deltage. Endelig deltager en lille håndfuld voksne med tilknytning til mindretallet.

- SKURK har igen i år den talentfulde unge sangerinde Hele- ne Frank med på scenen og medlemmer af »Kor er cool«, under ledelse af Frøya Gildberg, står for backing-stemmer. Birte Überleer og Joanna Klug er aftenens konferenciers, siger Bente Stenger.

Der venter publikum et sandt festfyrværkeri af dejlig musik og SKURK’ene håber, at rigtig mange vil finde vejen til A.P. Møller Skolen’s festivals. Billetter koster 5 euro og kan købes ved indgangen.

Tæt på en anden skolehverdag

Udveksling

Kontakten til Danmark giver både nye venskaber og en forståelse for sproglige forskelle.

Vesterland-Kejtum Danske Skole var forleden på lejrskole i Oure. Det var hele skolen, der var taget afsted, for at besøge friskolen i den sydfynske landsby.

Ved hjælp af Grænseforeningen havde de to skoler sidste år fået kontakt til hinanden, og man blev hurtig enige om, at en udveksling med hele skolen ville være et spændende projekt.

Lærere fra de to skoler har så siddet sammen for at planlægge et forløb for, hvordan en udveksling kunne se ud.

- Det har været en rigtig god oplevelse, siger skoleleder Lisbeth Mikkelsen-Buhl fra Sild.

- At vi organiserer en lejrskole, hvor hele skolen tager afsted, er jo i sig selv noget særligt, men for os har det været vigtigt, at vi ikke kun var os selv på tur i Danmark, men at vores elever har mulighed for at møde andre unge, siger hun.

En sej tur

Efter en meget intensiv halv uge er eleverne trætte men glade. Pia og Kay, der går i 6. klasse på Vesterland-Kejtum Danske Skole har fået nogle nye venner. De to piger har nydt at være sammen med de danske unge, som de faktisk ikke synes

FOTO: PRIVAT

Eleverne fra Vesterland og Oure havde nogle intensive dage sammen.

er meget anderledes end dem selv. - Vi har været sammen i nogle blandede grupper, hvor der altid var to elever fra Oure og en fra Sild. Vi har løst forskellige opgaver sammen,

og vi har haft tid til at snakke sammen, fortæller Pia.

- Det var en sej tur, meget bedre end jeg havde troet, og vi glæder os meget til, at de kommer og besøger

os på Sild næste år.

- Så skal de selvfølgelig se stranden og promenaden i Vesterland. Måske møder de endda nogle kendte, siger Kaja og griner.

Hun synes, det var nemt nok at komme i kontakt med eleverne fra friskolen. Hendes skoleleder Lisbeth Mikkelsen-Buhl mener, at det har været en god og vigtig oplevelse for børnene.

- Der var god tid til, at børnene kunne lære hinanden at kende. Lærerne og forældrene på Oure har lavet en kæmpe indsats og vist et stort engagement. For de sydslesvigske børn har det ikke mindst været en sproglig oplevelse. De fik talt rigtig meget dansk, fortæller Lisbeth Mikkelsen-Buhl.

Bandeord

- De fik da også hørt et andet dansk, end de er vant til hos os, for eksempel når de fynske unge bander. Men det er en god mulighed til at forklare vores børn, at nogle bandeord ikke er grim på samme måde i Danmark som i det tyske sprog. Man bruger det på en anden måde i Danmark, og det viser børnene, at der er nuancer ved nogle begreber fra et land til et andet, siger Lisbeth Mikkelsen-Buhl.

- Lærerne fik rigtig meget ud af besøget. Det er jo et kulturmøde, og det er en mulighed for, at vi kan se en anden skolestruktur. Det var rigtig godt at få diskuteret skole med nogle lærere, der har et andet perspektiv, og faktisk føler vi, at den måde vi laver skole på i Oure og i Vesterland ligner hinanden meget, siger hun.

En tur i byen

Emneuge

I »New Hiort City« arbejder eleverne flittigt, for der er masser af spændende ting, de kan bruge deres løn på.

I en hel uge har Hiort-Lorenzen-Skolen i Slesvig været omdannet til en pulserende storby. Eleverne er gået på arbejde i det lokale pizzeria, hos bager eller i bistroen. De har tjent deres løn som medarbejder i genbrugsbutikken, på sygehuset eller i banken. For at slappe af har de været en tur i på Casino, har besøgt kunstgalleriet eller set en film i biografen. De har også kunnet købe de-

- Og så får de en god oplevelse og følelsen af at blive værdsat, siger hun.

Hver dag startede med et borgermøde, hvor der var tid til at give besked. Der blev også afholdt byrådsmøder, og selvfølgelig har borgerne i »New Hiort City« også valgt en borgmester. Det blev Jan Ferchow, som fortæller, at det går godt i hans by.

Torsdag formiddag er han i fuld gang med at give besked over skolens højtaleranlæg. Under emneugen er han også ansat i banken, men har kontortid hver dag, så borgerne kan komme og henvende sig til ham. Henvendelserne tager han så op i byrådet. Men der er også de små ting, der skal ordnes. En pige har tabt sit

Afslapning i byens Casino.

res dagblad og fået klippet deres hår i en frisørbutik.

Et minisamfund er en populær form for en emneuge i skolerne, fordi den forklarer eleverne, hvordan processerne i en by er struktureret. Eleverne tilegner sig viden om, hvordan en by fungerer.

- De får også en forståelse for, hvordan man bidrager til samfundet, siger skoleleder Tina Bruun Jørgensen.

digitale betalingskort, og borgmesteren giver meddelelsen videre igen - nem højtaleranlægget. Der går ikke lang tid, før kortet dukker op igen.

Imens er der fuld gang i den i byens Casino. Der spilles både poker og roulette. Der er mulighed for computerspil og en enkelt »Hütchenspieler« prøver at snyde sine kunder. Det hele foregår selvfølgelig under opsyn og lærerne har inden emneugen snakke om spil med eleverne.

Bagerne havde travlt med at lave frokost.

Snart er det frokosttid. Lugten af friskbagte pizzasnegle hænger i luften. På skolens anden sal stabler hotdogbrød sig på et bord. Pølserne står klar i en stor gryde. Hver elev tjener 20 »Hiorter« om dagen. Sådan hedder valutaen i byen. Pengene kan eleverne så bruge på at købe mad eller de flotte varer, der bliver produceret i genbrugsbutikken - eller de kan spille dem op. Et besøg på sygehuset er derimod gratis. Her kan

man få forbindelse på eller få taget en blodprøve.

- Vi får rigtig meget hjælp fra blandt andet forældrene, fortæller Tina Bruun Jørgensen.

- Vi har en far, der er læge og han har taget fri for at være med. Vores nabo, der er frisør, har givet vores elever nogle fif til, hvordan de skal klippe håret, og bankholdet har været i Union Bank her i Slesvig og fået forklaret, hvad pengecirkulation er

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

Der blev taget blodprøver på byens hospital.

“

Eleverne får igen - nem emneugen en forståelse for, hvordan man bidrager til samfundet.

Tine Bruun Jørgensen,, skoleleder

for noget.

- Vi prøver på at lave vores minisamfund så realistisk som muligt, siger Tina Bruun Jørgensen.

»Skolen er danskhedens livlinje«

FOTO: ARKIV

Duborggade Skole i 1940erne.

»Stort set alt er taget med«

Anmeldelse

Uddrag af grænselandsforsker og generalkonsul Henrik Becker-Christensens omtale af Hans Andresens bog »Sydslesvigs danske skoles histore«.

Lad det være sagt med det samme. Det er ikke kun tale om et vægtigt bidrag. Det er også meget velskrevet, godt disponeret og meget omfattende værk, der kommer ud i mange hjørner og – det er mit indtryk – stort set tager alt med.

Af gode grunde, skal jeg ikke repetere endsige kommentere alt, hvad der står i de to bind. Men jeg vil gøre nogle nedslag.

En rød tråd gennem hele værket – både bind I og II – er forholdet til den tyske omverden – og her specielt de skiftende tyske myndigheder, der i tidens løb skulle tillade oprettelsen af de danske skoler og yde økonomiske tilskud til driften.

I bind I får man ikke kun et klart indtryk af de problemer, som den danske skole tidligere stod overfor i Sydslesvig, men også et levende indtryk af den voldsomme ekspansion, som fandt sted i årene efter 1945, hvor skoler og børnehaver bredte sig som ringe i vandet over hele Sydslesvig.

Ved gennemlæsningen af disse kapitler må man tage hatten af for datidens skolefolk, at de mestrede dette kunststykke. Man får i bind I et klart indtryk af de mange udfordringer, som de stod over for – og det i alle henseender, der gjorde det vanskeligt at følge med efterspørgslen. Hertil kom set med nutidens øjne de meget primitive forhold for lærere og elever med overfyldte klasser, dårlige boligforhold og meget mere i en tysk omverden, der var gået op i limningen, og som skulle til at finde sig selv efter mere end 12 års diktatur.

Kriserne

Den ene var af intern art, men blev udspillet for åbent tæppe i midten af 1990'erne. Det er som optakt hertil, at vi på side 570 får følgende oplysning af forfatteren:

»Det sædvanligvis velfungerende samarbejde mellem Skoleforeningens repræsentative organer blev i valgperioden 1993-1996 for en overgang afbrudt af en problematisk kompetencestrid ledsaget af fraktionsdannelser i styrelse og fællesråd. Striden nåede et klimaks, da et flertal i Fællesrådet i modstrid

med vedtægternes bestemmelser gav sig selv bemyndigelse til at agere som en slags overordnet appelinstans i nogle aktuelle sager af arbejdsretlig karakter, herunder personalesager fra skolernes arbejdsliv. Det var nødvendigt, at der endnu engang blev sat fokus på foreningens grundlæggende love, og det viste sig, at fællesrådsmedlemmernes dyberegående beskæftigelse med denne materie blev det vigtigste element på vejen tilbage til et konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde. Citat slut.

Se – det sidstnævnte udsagn er jo meget diplomatisk formuleret af forfatteren. Men at der var tale om en meget alvorlig strid, kan man forvisse sig om på siderne 614 til 626.

Man er heller ikke i tvivl om forfatterens eget standpunkt. Det er derfor nok det sted i hele værket, hvor man for samtidshistoriens vedkommende mest tydeligt fornemmer det skisma, der kan opstå ved som forfatter at skrive om begivenheder, som man selv her taget del i – og det i første parket.

Jeg nævner det ikke for at anfægte historikken og de faktuelle forhold, men jeg gætter på, at der efterfølgende også kan komme andre opfattelser af det skete til udtryk.

Den anden krise kom et lyn fra en klar himmel. Det var den 26. maj 2010, da Skoleforenings direktør og formand i Kiel blev gjort bekendt med, at Carstensen-regeringen ville ophæve de danske skolers ligestilling og reducere elevtilskuddet fra 100 % til 85 % svarende til et årligt minus på o. 4,7 mio. euro.

Det er så tæt på, at jeg ikke behøver at gentage forløbet – herunder, at det et par år senere fik en happy end.

Det kapitel der omhandler disse begivenheder har meget rammende fået overskriften: »En mindretalsmodel i krise«. For det var en krise, der rokkede ved en af grundpillerne i den dansk-tyske mindretalsordning. Det er meget sobert skildret. Det gælder også forløberne med de problemer der opstod under Heide Simonis i form af fastfrysning af tilskuddene m.m.

Der er kun en ting, som er underspillet – eller ikke kommer til sin fulde ret i forfatterens skildring af begivenhederne.

På side 740 får man på en halv side at vide, at: »Danske politikere støtter mindretallet«. Skildringen heraf er for vag og blegner i forhold til den betydning, som forfatteren tillægger andre tiltag i Sydslesvig.

Det kan måske indvendes, at man ikke finder noget om den danske ageren i Skoleforenings arkiv. Nej – men så må man jo orientere sig lidt bredere. Det havde der været mulighed for.

Jeg skal ikke gå i enkeltheder her i aften, men det var ikke tilfældigt at fremtrædende CDU'ere senere – efter at der var foretaget en krusændring – tilbageskuende udtalte: »Vi havde undervurderet reaktionerne i Danmark«.

Det fører frem til omtalen side 760 af ændringerne i den slesvig-holstenske delstats forfatning i oktober 2014, hvor li-

Anmeldelse

Uddrag fra professor emeritus i uddannelseshistorie, Harry Haue, omtale af Hans Andresens bog »Sydslesvigs danske skoles historie efter 1920«.

Slesvigs danske skoles historie efter 1920 er velskrevet og velillustreret bog i to bind smukt tilrettelagt af Syddansk Universitetsforlag. Værket er på 933 sider, inklusiv noter og henvisninger samt et nyttigt register. De danske skolars betydning for udviklingen af danskheden i landsdelen er og har været afgørende. Og lige som historien skænker manden et evigt liv, gælder det også for institutionerne. Derfor er Hans Andresens beskrivelse af disse institutioners tilblivelse, udvikling og betydning en meget vigtig del af ikke blot danskhedens udvikling, men også en vigtig del af hele grænselandets historie. Det er næppe forkert at sige, at skolen er danskhedens livlinje.

Set ud fra en skolehistorisk synsvinkel er Hans Andresens bogværk en krønike, der omhyggelig beskriver institutioner, personer, strukturer og begivenheder i kronologisk rækkefølge. Godt så, for denne fremgangsmåde er med til at skabe overblik og udviklingsfornemmelse.

Hvordan udvikler den enkelte sin identitet? Hvor åben/lukket bør dansksindede være i forhold til deres tysksindede medborgere? Begge spørgsmål kunne med fordel være udfoldet i et mere teoretisk lys. Den tyske filosof og pædagog Niklas Luhmann har behandlet denne problemstilling i teorien om selvreferentialitet, og bruger billedet om en goblet, der hvis den åbner sig helt vil gå til grunde; det samme vil ske hvis den lukker sig helt. Dens bedste overlevelsesmuligheder vil være, hvis den formår at kalibrere algeoptaget efter behov. Dette billede kan også sige noget om den synergi, som dansk og tysk kan generere hos hinanden. Derfor var Lorenz Rerups initiativ med grundlæggelsen af bevægelsen: Front und Brücke et frugtbart gennembrud i 1950ernes usikkerhed, nemlig at forene det bedste af to forskellige nationale kulturer i fredelig kappestrid. Det var helt i denne ånd at Rerup som universitetslærer arrangerede fællesmøder for forskere og studenter fra Aarhus og Kiels Universitet. I tre dage skulle vi behandle grænselands-problematikker og i tre andre dage et internationalt emne. Vi skulle kunne se det regionale i en større sammenhæng.

Hvordan prægede og former den danske mindretalskultur den tyske flertalskultur og omvendt? Her synes jeg at værket mangler nogle refleksioner. Inden for mindretalsforskningen indtager forholdet i grænselandet en helt særlig eksemplarisk plads. Denne problemstilling har bl.a. Jørgen Kühl forsket i under titlen: 'den danske model'. Han opstiller en række kriterier der er karakteristisk for denne model, nemlig:

Funktionel autonomi, selvidentifikation, gensidighed, frivillighed, institutionel dialog, økonomisk støtte og accept af grænsen.

FOTO: ARKIV

gestillingen af elevtilskuddet til de danske skoler kom med i den nye landsforfatning. Det kunne kun ske hvis 2/3 af Landdagens medlemmer stemte for – og var dermed afhængig af CDU stemmer. CDU stemte for og var derved med til at sikre dette vigtige skridt. Når jeg nævner det, så er det fordi CDU's positive rolle i denne sag burde være nævnt i dette afsnit.

Til afslutning vil jeg gerne nævne en anden ting, som forfatteren kommer ind på. Det er sproget i institutionerne. Jeg vil her citere, hvad der står på side 638:

Sprogdebatten

»Men Skoleforeningens liberale optagelsesprocedure medførte i stigende grad problemer. I løbet af 1980'erne og 1990'erne måtte nogle skoler og Skoleforeningen registrere flere tilfælde, hvor forældre hhv. medlemmer mere eller mindre direkte havde distanceret sig fra skolernes nationale danske sigte eller havde forlangt, at det danske sprog som mødesprog ved skolernes eller Skoleforeningens arrangementer skulle reduceres til fordel for mere tysk. Skoleforeningen reagerede på disse signaler og konflikter med forskellige tiltag. Foreningens værdigrundlag, sprogpolitik samt optagelsesprocedure blev sat på dagsordenen ved ledermøder og ved møder og kurser for Skoleforeningens repræsentative organer.« Citat slut.

Det førte bl.a. frem til en præcisering af formålsparagraffen i 1997, hvor der kom til at stå: »Sproget i foreningen og dens institutioner er dansk«.

Hertil kom samme år nye indmeldelsesblanketter, hvor forældrene skrev – og skriver - under på, at: »Jeg er bekendt med, at sproget i foreningen og i dens institutioner er dansk«, samt en tilføjelse for dem, der ikke behersker dansk, at: »Undertegnede vil bestræbe sig på at lære og forstå og at tale dansk«.

Tydeligere kan det ikke siges.
Læs hele anmeldelsen på skoleforeningen.org/nyheder

Billede tv: Generalkonsul Henrik Becker-Christensen, forhenværende skoledirektør Hans Andresen og professor emeritus Harry Haue.

Disse kriterier omfatter også forholdet mellem mindretallets og flertallets skoleudvikling. I Hans Andresens fremstilling er der også nævnt nogle eksempler: Mindretallenes sprogpædagogiske udfordringer. Forsøgkundervisning i 1990erne læseplansprojekt med koordineret undervisning i dansk og tysk. Gensidig brug af børnehavelokaler i Hanved. Men jeg savner en mere udfoldet fremstilling af hvad gensidig respekt betød for det danske skolearbejde, og hvilken inspiration de tyske skoler kunne få fra den danske skole. Mon ikke gymnasiefolk i Tyskland kunne tænke sig en A.P. Møller Skole? Det mener jeg de slesvig-holstenske ministerpræsident Peter Harry Carstensen gav udtryk for ved åbningshøjtideligheden i 2008. Andresen gør grundigt rede for de økonomiske konjunkturer i de tyske tilskudspolitik, og heri ligger nok en af nøglerne til at besvare spørgsmålet om udviklingen af den gensidige respekt fra efterkrigstidens konfrontationer mellem tysk og dansk til den 'med os' konsensus-stemning, der i dag præger også præger vilkårene for det danske skoleliv.

10 temaer

I bind 2 er der i slutafsnittet s. 773-898 anført 10 sammenfattende temaer: f.eks. Dansk Skoleforening for Sydslesvig, opbygning, værdigrundlag, medlems- og sprogpolitik, Hovedtræk i den tyske mindretalspolitik og Sydslesvig og Danmark. Dertil kommer et kapitel om de danske skoler og friserne.

De 10 temaer sammenfatter på en udmærket måde fremstillings vigtigste elementer, og mange læsere vil sikkert bruge disse 10 punkter som opslagsmulighed. Sådanne opsummeringer er med til at fastholde fokus på udviklingens mest centrale dele, men medfører naturligvis også nogle gentagelser. Måske kunne man her i slutafsnittet have forventet en mere syntese-præget fremstilling, hvor også synergien mellem dansk værdier i skolearbejdet og det tyske omgivende samfunds holdninger. Et centralt spørgsmål må da også være, om der er forskel på dansk og tysk almindelse. Hans Andresen nævner flere gange den almindende skole, men kommer ikke ind på, hvad almindelse/Allgemeinbildung egentlig er, og da slet ikke om der skulle være forskel på begrebets brug i henholdsvis en dansk og en tysk sammenhæng. Måske er der ingen forskel? Alligevel er det et spørgsmål, der inviterer til videregående refleksion, ikke mindst i relation til de gymnasiale uddannelser, som alle i Danmark har almindelse som det overordnede mål for undervisningen. Selv om begrebet er tysk, formuleret af Königsberg professoren Johann Friedrich Herbart i 1806, kunne man nok forestille sig at begrebet har udviklet sig forskelligt syd og nord for grænsen.

Hans Andresen har udarbejdet et stort og nyttigt værk, der vil kunne inspirere til ny forskning i denne spændende skoleudvikling, som også for nylig har været genstand for behandling i det store fombindsværk om den danske folkeskoles historie.

Læs hele anmeldelsen på skoleforeningen.org/nyheder

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Ministerbesøg

Informationer

Danmarks kulturminister Mette Bock var forleden på besøg i Berlin, Hamborg og Flensborg inden for kultur og politik. I Flensborg mødte hun Skoleforeningens formand Udo Jessen og Skoleforeningens direktør Lars Kofod-Jensen på den forhenværende Christian Paulsen-Skole. Hun fik blandt andet en rundvisning i Skoleforeningens nye forvaltningsbygning. Undervejs drøf-

tede hun forskellige emner med Skoleforeningens top. Ministeren spurgte særlig ind til udviklingen på vuggestueområdet.

- Den tidlige sproglige stimulering i vuggestuen har en enorm stor betydning, sagde Mette Bock og Lars Kofod-Jensen bekræftede, at mindretallet har en helt unik chance for at give sprogkundskaberne et løft.

- Vi kan helt tydeligt mærke, at de børn, der har været i vuggestuen, kan noget mere, når de kommer i børnehaven, sagde han.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Et kreativt fællesskab

Emneuge

På Satrup danske skole arbejdes der hvert år med et fælles emne. Emnet tages så op både i første til sjette klasse, førskolegruppen og i skolefritidsordningen. I år er emnet »mellem himmel og jord«, og forleden blev der afholdt nogle emnedage, hvor børnene arbejdede med mosaikker. De fik blandt andet vejledning og hjælp af en lokal kunstner, Frederike Tomaschky.

Børnene startede ud med at lave masser af skitser, og ud fra dem har de så arbejdet med mosaikker og relieffer. De har selv

fremstillet lerpladerne, malet dem, brændt dem og så bagefter slået dem i stykker igen for så at kunne sætte den sammen som mosaik. Desuden har de også lavet mosaikker kun med naturmaterialer.

- Børnene har fået rigtig meget ud af det, siger skoleleder Melanie Schlüter-Jessen.

- Selv de vilde drenge har været kreative og meget koncentrerede. Projektet har givet fordybelse. Børnene her i timevis siddet og arbejdet, og der har været en helt anden ro over dem, især dem, der ellers har det lidt svært at sidde stille, siger skolelederen.

FOTO: PRIVAT

Skole med i maraton

11 elever og to lærere fra Husum Danske Skole har i år deltaget i maratonløbet »Lauf zwischen den

Meeren« fra Husum til Damp. Skolen fik en fornem 5. plads ud af i alt 17 skoler, der deltog.

Vandring i Luthers fodspor

Religion

Skoleelever dykkede ned i reformationstiden.

I år er det 500 år siden, at Martin Luther slog sine 95 teser op på en kirkedør i den tyske by Wittenberg. Det fejres overalt i den protestantiske verden, og i Skoleforening finder der arrangementer sted i samarbejde med »Menighedernes Børne og Ungdomsarbejde«.

Forleden var således omkring 400 børn samlet i Domkirken i Slesvig til »Vandring med Luther«.

Det var afslutningen på emnet »Luther og reformationen«, som elever i sjette og syvende klasse på forskellige skoler havde arbejdet med.

Interesse i nord og syd

Konceptet er kendt fra arrangementet »Jesus på Flensborghus«. Ved hjælp af en masse frivillige i alle aldre, præster og lærere blev der stillet et imponerende arrangement på benene. Både med hensyn til op sætningen og kostumer var det en begivenhed på højt niveau. Det har gjort, at der er interesse for konceptet i nord og syd. Den tyske menighed i Slesvig har allerede spurgt, om det er muligt at oversætte »Vandringen med Luther« til tysk. Nordfra har der været et ønske om at skrive en slags drejebog til Luther-vandringen, så konceptet kan bruges i ungdomsarbejdet i Danmark. Det er fortæller skolekonsulent Kirsten la Cour, som har været tovholder for projektet sammen med MBU konsulent Thomas Hougesen og ungdomspræst Bo Nicolaisen.

På dagen blev eleverne delt op i 13 hold, som vandrede til 13 forskellige poster i Slesvig domkirke, Sct. Johannes-klostret og i den gamle bydel. Her fik de både igennem fortællinger, teater og sang vist vigtige milepæle i forhold til Luther og protestantismens tilblivelse for 500 år siden. »Luthers 95 teser, retssagen i Worms, oversættelsen af Bibelen, Luthers rejse til Rom og afladshandlen, trykkekunsten og den nye kirke uden munke og nonner, sang, salmer og den reformerede gudstjeneste var nogle af de kirkeoplevelser, børnene fik.

Successen skal gentages

- Det er en succes, som skal gentages, mener Kirsten la Cour.

Senest i 2021 når 500 året for oversættelsen af Bibelen til tysk skal fejres, må Luther-vandringen gerne gentages.

- Selvfølgelig vil der ske med mo-

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Retssagen i Worms.

difikationer, vi har haft en rigtig god evaluering, siger hun.

- Det har været en stor mundfuld, men vi har fået det indtryk, at børnene har taget rigtig godt imod det. Jeg har selv fået snakket med nogle af dem, som har sagt, at de har været meget optaget af det sprog, som

taltes på det tidspunkt og i de forskellige sammenhænge. Det er jo noget, børnene har gennemgået i undervisningen inden Luther-vandringen, siger hun.

- De har været meget optaget af de teaterstykker, for eksempel i tårnet, hvor Luther kæmper med djæ-

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Luther og djævlen.

len og retssagen i Worms. Ved sådan et komplekst emne er det vigtigt, at børnene er godt forberedt hjemmefra, og det har de været både i kristendomsundervisning, i dansk, historie og i tysk, siger Kirsten La Cour.

En Betydelig grund til at vandin-

gen blevet så stor en succes, var ifølge arrangørerne kulisserne. Slesvig domkirke er et storartet sted til at spille teater. Det er et sted, hvor kirkehistorier kan føles på kroppen.

Legeskib lagde til i Flensborg

Kreativitet

Sydslesvigiske elever fik lov til at lege ved havnen i Flensborg.

Under dette års romregatta lagde og så »Legeskibet« til ved kajen i Flensborg, og danske ligesom tyske skoleelever og børnehavebørn fik mulighed for at lege løs på promenaden. Det er Sydslesvigs danske Ungdomsforening (SdU) som har fået Legeskibet ned til Flensborg for at få mindretallets unge til at nyde godt af dette unikke tilbud.

Legeskibet er et samarbejde mellem Gerlev Legepark ved Gerlev Idrætshøjskole og Lauritzen Fonden. Formålet er at udvikle den særlige danske bevægelses- og legekultur, og projektet følges tæt af Syddansk Universitet, der vil sikre en løbende vidensopsamling og dokumentation

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Leg ved havnen i Flensborg

af effekt.

Legeskibet sejler i 2017 til 20 forskellige danske og sydslesvigiske havne og lægger til i en uge eller to ad gangen. Uddannede »legematroser« fra Gerlev Legepark skaber skræddersyede aktiviteter på kajen i samspil med havneområdets beboere og byens øvrige borgere.

Leg og bevægelse

Legeskibet vil sejle rundt til Danmarks havnebyer i sommerhalvåret og vil i vinterperioden vende tilbage til de forskellige byer for at evaluere effekten af sommerens besøg i samarbejde med de respektive kommuner og øvrige interessenter.

Legeskibet tilbyder undervisning i leg og bevægelse. Forløbet er som udgangspunkt tilrettelagt som klasseundervisning.

Under et skoleforløb arrangerer

Legesskibet fælles- og fri leg på havnen.

Gennem legene skal eleverne samarbejde, kæmpe, udfordre og hjælpe hinanden, mens de føres ind i Legeskibets legeunivers. Her møder de kaptajnen og hans skibe, sørøvere, de øde øer, havuhyre og havets store bølger.

Den frie leg foregår på Legeskibets mobile legeinstallation med to specielt indrettede 20-fods containere. Elever kan her blandt andet prøve kræfter med en sjov og udfordrende klatre- og aktivitetsrute rundt på hele installationen, sving, hop og udfordringer på Legeskibets park-ourområde, kæmp den gode kamp mod hinanden i Legeskibets kamparena samt forskellige gamle og nye bordspil.

Konsulenten »for de uendeligt mange fag«

Hæder

Torsdag blev Kirsten la Cour hædret for fem årtiers virke i Skoleforeningen og det danske mindretal.

Skolekonsulent Kirsten la Cour har fået tildelt Dronningens fortjenstmedalje for sin indsats i Dansk Skoleforening for Sydslesvig og sit engagement indenfor det danske mindretal. Kirsten la Cour Hansen ved en festlig sammenkomst på det danske generalkonsulat fået fortjenstmedaljen få dage efter, at hun den 16. juni har været ansat i Skoleforeningen i 50 sammenhængende år, først på Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad, på Husum Danske Skole og Gustav Johannsen-Skolen. Siden 1973 har hun også været skolekonsulent.

Under overrækkelsen sagde skolekonsulent Eberhard von Oettingen: - Du opfylder kriterierne til fortjenstmedaljen, og det gør os som arbejdsgiver rigtig stolte. Det handler ikke om de antal år, som du trofast har ydet tjeneste. Det handler om din gejst, lyst og dit engagement og ikke mindst de uendeligt mange udviklingsprojekter ved Skoleforeningen og i det hele taget i Sydsles-

vig, der bærer din håndskrift og er båret af din sjæl. Det er det, Kirsten, der gør indtryk på os, sagde Eberhard von Oettingen om »konsulenten for de uendeligt mange fag«, som Kirsten la Cour også bliver kaldt (historie, samfundsfag, kristendoms-kundskab, geografi, biologi og natur/teknik).

- Kirsten la Cour har gennem alle år på fornemste vis formået at fastholde sit helt specielle engagement i udviklingen af skolevæsenet. Et engagement, der til overmål og hver eneste dag lever op til det, der forventes af en medarbejder ved Skoleforeningen. Hun har gjort det med en særlig sans for visionær refleksion, der begejstrer folk omkring hende. Blikket er altid på moderne vis rettet på udviklingen af sagen – intet er givet på forhånd – og hun evner knivskarpt at sætte de rette ord på, der tilgodeser en udvikling. Dette også, når ting skal kritiseres og justeres. Denne evne har bl.a. været en stor hjælp ved flere runder i læseplansarbejdet for skolevæsenet, siger Skoleforeningens direktør Lars Kofod-Jensen.

Som skolekonsulent har hun været initiativtager og projektleder for Skoleforeningens indsatsområde Grøn Skole, der har afholdt den store Grøn Festival i 2015. I anledning af

Generalkonsul Henerik Becker-Christensen overrakte Dronningens fortjenstmedalje til Kirsten la Cour.

mindeåret for slaget ved Dybbøl har Kirsten la Cour endvidere arrangeret et stort elevevent ved Danevirke i 2014.

Ildsjæl i foreningerne

Kirsten la Cour er endvidere kendt for samarbejdet med Menigheder-nes Børne- og Ungdomsarbejde, hvor hun i alle år har udviklet samarbejdet og igangsat spændende kurser og stævner. Blandt flere kan nævnes de store elevevents med »Vandring med Jesus« og den store »Vandring med Luther« i Slesvig i anledning 500-året for reformationen, der finder sted i år.

- Det er uhyre sjældent, at Dansk Skoleforening for Sydslesvig har en medarbejder, der i hele 50 år har haft ansættelse i foreningen. Kirsten la Cour har nu i 50 år været uhyre

flittig, udviklingsorienteret, loyal og tro over for foreningen. Gennem alle årene har hun således udført sin tjeneste med den yderste respekt for elevernes læring og deres sydslesvigske rødder og dermed bidraget til fundamentet for et aktivt medborgerskab, siger Eberhard von Oettingen.

Ved siden af Kirsten la Cours bredtfaavnende arbejdsliv, står foreningslivet og det folkelige engagement for Sydslesvig hendes hjerte meget nært. Hun er således en skattet personlighed i foreningsarbejdet i Sydslesvig, hvor hun både er engageret i det lokale menighedsråd og samtidig tager ansvar og står i spidsen for forskellige kulturelle sammenhænge, herunder som repræsentant for de tilknyttede foreninger i Sydslesvigsk Forening. I dette hverv

sidder hun med i Det Sydslesvigske Samråd. Gennem 50 år har hun været aktiv i de danske årsmøder og har i dette arbejde bestridt utallige poster, ligesom hun som formand for Historisk Samfund har forstået at formidle historisk viden om grænse-landet i et nutidigt og vedkommen-de sprog.

Som engageret spejder har Kirsten la Cour været spejderleder og har altid taget ansvar, når det gjaldt om at skabe spændende ture, aktiviteter og lejre for sydslesvigsk spejderungdom. I denne sammenhæng har hun været lejrchef på Jamboretten (stor international spejderlejr) i 1988 samt haft utallige hverv på næsten samtlige andre jamboretter og spejderlejre i Danmark. Også her har hun igen formået at tænde nysgerrigheden for Sydslesvig i Danmark.

Skole i bevægelse, elever i bevægelse

Kontakt

»Dansens dag« med besøg fra en efterskole på Oksevejens Danske Skole.

-Sportsefterskolen SINEs danselinje var i slutningen af maj på besøg på Oksevejen Danske Skole. Skolen afholder hvert år en »dansens dag«, hvor eleverne arbejder med rytmik,

koordination og bevægelse.

- Jeg har invitere danserne fra sportsefterskolen med til arrangementet, fordi de selv er unge og entusiastiske, så de kan viderebringe den glæde, der er ved at danse, siger skoleleder Kasper Heilmann.

- Børnene skal opleve glæden ved at være aktive sammen, fordi det skaber lyst til at bevæge sig, siger han.

Arrangementet passer godt sammen med skolens motto, som er »skole i bevægelse, børn i bevægelse«. Eleverne har været inddelt i seks grupper, hvor der blev danset, og de har vist koreografi for hinanden. Dansedagen sluttede så med en opvisning af det, børnene havde lært og et show fra efterskoleeleverne.

Danselinjen er netop vendt hjem fra en turné, og er blevet nummer to

i de uofficielle danske dansemesterskaber. »Dansens dag« har også givet efterskoleeleverne nogle vigtige input. Det er en del af deres forløb på efterskolen, at de selv skal ud og undervise i dans. Og det har de været rigtig glade for.

- Jeg håber, at det her er noget, vi kan gøre hvert år, siger Kasper Heilmann.

- For ved siden af, at vores elever

får en rigtig god oplevelse med dans, får de selvfølgelig også kontakt til efterskolelivet, blandt andet ved, at de også får et lille oplæg om, hvad efterskoler er for noget, siger skolelederen. Sportsefterskolen SINEs danselinje optræder i øvrigt på pladsen i Flensborg til det store friluftsårs-møde i år.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Danseholdet i fuld gang med skolens selever.

UNGDOMSKOLLEGIET

Ansøgninger om optagelse på Ungdomskollegiet i skoleåret 2017/2018

kan sendes til **Ungdomskollegiet
Marienhölungsweg 66
24939 Flensborg
Tlf. 0461-52 444.**

Der kan optages fjerntboende danske skoleelever, der er optaget på en eksamensgivende skole i Flensborg, og andre unge under uddannelse i Flensborg-området.

Nuværende beboere på Ungdomskollegiet skal søge på ny, hvis de ønsker at blive boende.

Ansøgningsskemaer kan fås på Ungdomskollegiet og via www.skoleforeningen.org/ungdomskollegiet

Ansøgningsfristen er den 30. juni 2017.

Sydslesvig fes ind på lystavlen!

Folkemøde

Det vrimlede med unge fra det danske mindretal på festivalområdet i Allinge til Folkemødet på Bornholm. 60 elever fra de to danske gymnasiale overbygninger i Sydslesvig skabte stor synlighed omkring mindretallet – og fik en god oplevelse med hjem.

Elevambassadører fra A. P. Møller Skolen og Duborg-Skolen, der ligesom Grænseforeningens Kulturdeambassadører var iført tøj med budskabet »Danskerne findes i mange modeller!« blev i år bakked op af andre elever fra Skoleforeningens gymnasiale overbygninger, som sværmede over pladsen iført superhelteoutfit bestående af Sydslesvig(wo)man-T-shirt og Oplev Sydslesvig hættetrøje. Også de voksne repræsentanter fra Skoleforeningen deltog som superhelte og fik hurtigt flere af de andre organisationers repræsentanter med ind i mindretallets superheltekorps, der sørgede for høj genkendelsesværdi på festpladsen.

Folkemødet som læringsrum

Skoleforeningen deltog med i alt 60 elever og 7 voksne.
- Det har været rigtig fint og spændende, fortæller lektor Kristian B. Arendtsen fra Duborg-Skolen og understreger den store læringsværdi for de deltagende elever.
- Eleverne har fået et godt indtryk af, hvad et Folkemøde er for noget. Og de har både været aktive ved selv at repræsentere Sydslesvig og været mere passive deltagere i en masse arrangementer.

Bo Sösemann, som er elev på Duborg-Skolen er helt enig.
- Jeg har været ude og høre på en del debatter, bl.a. en spændende debat med chefredaktører fra de største danske aviser om, hvordan vi påvirkes af medierne. Der var også mange spændende tilbud i de mindre telte som fx LGBT-teltet.

- Det har været utroligt spændende at være her, fordi der er så mange forskellige folk, forskellige partier og især mange foreninger. Der er så imponerende mange mennesker, der engagerer sig frivilligt. Og jeg tror, at vi også bidrager rigtig godt til mødet, vurderer Mads Lausten fra Duborg-Skolen, der selv bidrog med et indslag om mindretalsrettigheder i Speakers Corner.

Oplysning og underskrifter

Eleverne benyttede sig blandt andet af Folkemødet til at oplyse om det europæiske borgerinitiativ Minority SafePack og indsamle underskrifter til folkeafstemningen.

- Vi har indsamlet mange underskrifter og talt med mange interessante mennesker. Bagefter kom de næsten alle op til Sydslesvigeltet for at købe en T-shirts med vores slogan, fortæller Mads Cornelius fra Elevambassadørerne og roser også selve stedet.
- Bornholm er en rigtig flot ø. Vi har været på udflugt til Hammershus. Det har været rigtig godt.

Sammenhold på tværs

Alle aktiviteter blev udført i fællesskab og udvekslingen mellem de to skoler var tydeligvis positiv.
- Det er superfedt her, vi har haft det rigtig dejligt og vi har lært nog-

le rigtig superseje folk at kende fra Duborg-Skolen, fortæller Paula Mühllich fra A. P. Møller Skolen om det gode sammenhold mellem de to skoler på turen.

Det samme gjorde sig gældende for de forskellige deltagende organisationer, der bakkede op om hinandens bidrag til Folkemødet, og således blandt andet var med til at gøre et lanterneoptøget over festivalpladsen til en succes.

Ideen til lanterneløbet kom fra Kirsten Futtrup, som havde prøvet det før og derfor præsenterede ideen for sine kollegaer i SSF's forretningsudvalg Gitte Hougaard-Werner og Annette Neumann, der sammen fik overbevist SSF til at bidrage med det utraditionelle indlæg.
- Det er en god måde at vise os på en lidt praktisk måde, hvor vi kommer ud til folk og ikke bare snakker.

Eleverne gik aktiv med ind i lanterneproduktionen og morede sig sammen med de voksne i optøget med dette kontrastprogram til de mange debatarrangementer i Sydslesvigeltet.
- Det var et fantastisk løb, fortæller Anette Neumann og forklarer optøgets effekt.
- Folk var glade og sang med. Vi blev spurgt af rigtig mange, hvem vi er og hvor vi kommer fra.

Sydslesvig på hovedscenen

Efter mange velbesøgte debatarrangementer og aktiv oplysningsindsats på pladsen blev både voksne og unge deltagere fra Sydslesvig overrasket med en særlig hilsen fra Folkemødets hovedscene. Skoleleder og 1. næstformand i SSF, Gitte Hougaard-Werner, løb ind i sanger og komponist Sigurd Barrett lige før den store fællesafslutning på hovedscenen og benyttede sig af lejligheden til at sige tak for den sang, kunstneren tilegnede mindretallet i 2016. Barrett reagerede med at slutte arrangementet af med netop denne melodi. Det var en bevægende oplevelse for mindretallets deltagere at høre de godt 3.000 deltagere i fællessangen synge med på omkvædet: »Syd for Flensborg, ved Kiel eller ved Åbenrå? Uanset hvor den går, er der meget på spil, for hjerterne ved, hvor vi hører til.«

- Vi har været rigtig synlige, og det har været en fantastisk oplevelse, lyder det fra Skoleforeningens formand, Udo Jessen, som ser frem til et evalueringsmøde med alle organisationerne fra Sydslesvigeltet og glæder sig til at gentage succesen til næste år.

“ Vi har været rigtig synlige, og det har været en fantastisk oplevelse.

Udo Jessen,
formand for Dansk Skoleforening for Sydslesvig

Folkemødet finder sted hvert år i uge 24 i den nordbornholmske havneby, Allinge. Det primære formål med Folkemødet er at styrke demokratiet og dialogen i Danmark ved at skabe ramme om møder mellem erhvervslivet, interesseorganisationer, politikere og borgere.

FOTOS: KATRINE HOOP

FOTO: GUNVOR VESTERGAARD

FOTO: ANNETTE NEUMANN